

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
คลอคลุก	khl@:t4	daj5 lu:ʔ4	ʔ@ʔ1 luʔ4	k^:t3
คลาย ขยายออก	jaw2	ma:j2	ma:j2	l\$aj2
คล้ำ ลูบ	lu:p4	ngom2	ngom2	kxam2
คลี่ แผ่ออก แก้มัด	kE:5	xwaʔ4	xaj1	p^:t3
คลุกเคล้า ปะปน เจือ คละ	-	xa' lon2	kon2	pon1
คลุมด้วยผ้า/เสื่อ	pit1	pok1	pok1	pok1
ควัก ใช้นิ้วตักออกมา	khE:k3	cok1	kuak1	xuat2
ควัก ฉวย	chuj3	kap1	Ya:t2	Ya:t4
คว้าน ควักออก	khwEk2	xwak2	kuat2	xuak2
คว่ำ	khwam5	xwam5: ko:k3	xuam4	xuam3
คอด กิว (เอว)	kiw3	kiw1	kiw3	kiw3
ค้อน (ใช้สอยตาแสดง)	ka'l\$ak3 ta:1	lap1 ta:1 sang2	lap1 ta:1 sang2	lap1 ta:1 sang2
คอปอก	kh@:2 ph@:k4	x@:2 ph@:k4	x@:2 pen1 niang1	kh@:2 ʔ^:m1
ค้อยยั้งชั่ว ทุเลา ดีขึ้น	da:j5than1; Yang2chua4	xaj5 dE:2	-	khaj2 dE:1
คอหอย	kh@:2 h@:j1	x@:2 h@:j1	x@:2 h@:j1	kh@:2 h@:j1
คะนอง คึก ลำพอง ไม่สุภาพ	-	-	-	m\$n2
คะมำ	k\$'mam1	do:n1	hua1 suan2	hua1 tam1
คั้น (กะทิ)	Yam1	xan6	kan6	khan6
คับแคบ ไม่กว้าง	biat3	xap2	kap4	xE:p4
คาคบไม้	pa:ng3 ma:j6	nga:4	nga:4	nga:4
ค้ำคาว	kha:ng6 kha:w2	bing5	to:1 cia1	ʔi: kia1
ค้ำเคยกัน สนิทสนมกัน	di:1 kan1	l\$:ng6	x^j2 kan1	l\$ng6
ค้ำเขี่ย ตะกั่วขึ้นมา	khia3	sa:ʔ4	xia3	xia4
คูเมือง	khu:2 na:m6	xu:2	-	khan2 khu:2
กวางนอน	ha:w1 n@:n2	ngaw1 n@:n2	ngaw1 n@:n2	ha:w1 n@:n2
งอบ	ka'piaw2	kup1	kup1	kup1
งอม แก่จัด	ng@:m2	le:ʔ3	p\$aj3	ng@:m2
งามสุดมือ่ง	nga:m2	nga:m2	-	-
จนมุม เข้าตาจน	-	-	-	-
จมน้ำ	com1	dik1 nam6	com1	com1
จมูก	ka'mu:k3	dang1	dang1	dang1
จริง แท้	cing1; thE:6	thE:6	tE:6	thE:6
จอบ	c@:p3 ng@:2	cok1	cok1	cok1
จี๊ด ไม่มีรส	c\$:t3	ca:ng1	ca:ng1	c\$:t3;ca:ng1
ฉลาด	pan1 ja:2	lak1 lE:m1	lak1	hua1 di:1
ชก ต่อยด้วยหมัด	chok2; t@:j3	sok2	ti:1	ti:1

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
ชนะ	k\$'na:~?4	sa' na?1	-	sa' na?2
ชอบ พอใจ ถูกใจ	ch@:p4	mak2	mak4	mak2
ข้างปลายง่าสัน	-	-	ca:ng6	-
ซ้ำ	fok2; cham6	sam6	sam6	sam6
ซ้ำเลือด	cham6	sam6	-	sam6
ขีด ไกล่ ดิด	biat3; khE:4	tit1	kE:m2	kaj6
ขึ้น ไม่กรอบ	?@:n3	hE:ng5	c\$n5	niaw1
ขึ้น ชุ่ม เปียก	k\$'?am1	c\$:n6	?\$:n1	sum4
ชวนเซ ไซ้	thE:k3	se:2; Ye:6	se:2	-
ชอก *มุ่ม	mum2	cE:1	cE:1	cE:1
ช่อน บัง	s@:n4	li:6	li:6;suan4	s\$ang4
ขีด จาง ไม่ส่องใส สีไม่สด	si:t4	c\$:t3	si:t3	c\$:t3
ชุง	th@n4 ma:j6	su:ng2	x@:n1	kh@:n1
ชุ่มคุด แอบคุด	lak2 lE:2	c@:p3	c@:p3	c@:p3/s@:ng3b^ng
ญาติวงศ์	phi:4 n@:ng6	phi:4 n@:ng6	pi:4 n@:ng6	Phi:4 n@:ng6
ดก มาก หลาย	dok1	dok1	-	Dok1
ดอกกระต่ายเหิน	-	-	-	-
ดอกบานไม่รู้รุ่ย	ka-ra'ni:1	-	-	D@:k3 sa:m1 pi:1
ดอกปีป	-	-	d@?1 pi:t3	-
ต้น ผลัก	phlak1	suk2	Yu:6	Yu:4
ดินอย่างไรไปไม่ได้	thE:k3	thE:1 din1	din5	din6
ดึก	d\$kl	d\$kl	d\$kl	d^k1
ดิ่ง ริ่ง เหนียว กระชาก	chi:ng1	no:ng3; d\$ng1	-	c@:ng3;d\$ng1
ดื้อ รัน	d\$:5	d\$:5	d\$:5	d\$:6;m\$n2
ดุมเกวียน เพลา	-	xwaj2 kian1	dum1	dum1
ดู มอง	lE:2; m@:ng2; d@:m1	b^:ng3	b^:ng3	b^:ng3
ตรอก ซอก ทางแคบ	-	tha:ng2; s@:j2	h@m4	kxE:p4
ตรอก ซอย	tha:ng2 ?ia?3	s@:j2	s@:j2	s@:j2
ตระหนี่ ชี้เหนียว	k\$'da:j1	xi:5 thi:3	xi:5 thi:3	xi:5 thi:3
ตรา	kla:1	ka:1	ta:1	-
ตลาด	ka'la:t3	ta' la:t4	ta' la:t2	ta' la:t3
ดลิ่ง ที่ดินริมน้ำ	k\$'ling3	ta:1 fang3	ta:1 fang3	ta:1 fang3
ตวาด ตะคอก *แผดเสียงดัง	k\$'wa:t3	hE?2	xE?4	ha:j6 saj3
ต่อต้าน	-	su:5	bEn1	su:5
ตอนเข็น	kham4	lE:ng2	lE:ng2	lE:ng2
ตอม่อ เสาสันใช้ค้ำพื้นเรือน	t@:1 m@:5	saw1	t@:1	-

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
ตะเกียง	kiang1	ta' ke:ng1 k@k1	ta' kiang1	ta' kiang1
ตะแกรงใช้ช้อนลิ่งของ *ช้อนปลา	ta'krE:ng1	ka' dong5 x^ng1	s@:n1	h^:ng1
ตะแคง	k\$'khE:ng2	ca' xE:ng2	kE:ng2	khE:ng2
ตะโพก *ร่องกัน	thuj2 ?ut1	ka' pho:k4 *saj5 da?3	kon5 sut1	h@:ng kon6
ตะไคร่น้ำ	khraj2 na:m6	xi:5 xaj2 nam6	-	khi:5 khaj2 na:m6
ตะกร้า	k\$'cE:ng1	ka' sa:6	sa:6	ka' ta:5
ตะกละ	kin1 lun4 lan4	mu:m2 ma:m2	ka?1	-
ตะครูป	khrop2	xup2	xup2	top1
ตะครูป	-	xup2	xup2	khup2
ตะปู	lek1 kho:n2	lek1 laj6	ta:1 pu:1	ta pu:1
ตั้งท้อง	phung2 Ya:j3	ma:n2	ma:n2	mi:2 lu:k4
ตัวนึ่ง	lin4	-	-	-
ตาเข	ta:1 le:3	ta:1 liw3	ta:1 lew3	ta:1 khe:1
ด้านไว้ กันไว้ปะทะไว้	-	tan1	b@?1	kan6
ตาปรีอ (ง่วงนอน)	-	ta:1 b\$:5	-	ta:1 cia1
ตาม ไปด้วย	ta:m1	nam2	nam4	nam3
ติดคาอยู่ ค้างอยู่	ti1	xa:2	ka:2	xa:2
ตี ทูบ	-	thup2;ti:1	-	thup2
ตีง ไม่หย่อน	seng1	t\$ng1	keng4	xeng4
ตุ้ม *ผลิ **บาน	phum2	cu:m1	cu:m1	tu:m1
ถกขึ้น ถลก ม้วนขึ้น *ถลกหนัง	-	pin5	muan6	phap2
ถนบน	tha:ng2	tha:ng2	hon1 ta:ng2	hon1 tha:ng2
ถลอก	-	l@:k4	l@?1	l^:k4
ถอดออก เปลื้องออก	th@:t3	kE:5	kE:5	kE:5
ถ้อยคำ คำพูด	kham2	xwam2	kuam2 waw6	kham2 waw6
ถอยหลัง เลื่อนที่	th@:j1	th@:j1	k\$:n2 lang1	th@:j1
ตั้งตักน้ำทำด้วยเหล็ก	k\$'thang1	xu?2	-	xu?2
ถาง ฟันให้เตียน	tha:k3	tha:ng1	tha:ng1	tha:ng1
ต่างให้แยกออกจากกัน	je:k4	d\$ng1	tha:ng3	thuang3
ถีบ	thi:p3	jan 1	-	thi:p3
ถึง ลู	th\$ng3	h@:t4	h@:t2	h@:t4
ถุงยาว ได้ ใช้ใส่เงินคาคที่เอว	-	thaj4	taj5	-
หุ้ดลลง ขุ้ดลลง ถล่ม	lum4	Yup1; lom3	lom3;lup1	Yup2
หอง	th@:ng2	th@:ng2 xam2	kam2	xam2
หองคำขาว	-	th@:ng2 xa:w1	t@ng2 xa:w1	th@ng2 xa:w1

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	โตดำ	โทพวน
ทอด *ผัดน้ำมัน **เจียวน้ำมัน	khiaw5	c\$:n1	c\$:n1	c\$:n1
ทะเลาะ ทุ่มเถียง	thiang1	the:ng1	ha:j6 kan1	phit1 kan1
ทะเลาย	k\$'la:j2	sF:ng2	sE:ng2	sE:ng2
ทะเลลุ	ka'lu:ʔ4	s@:t4	hua4	s@:t4
ทัด เหน็บไว้ที่หู	that2	nep1	nep1	nep1
ทับ วางซ้อนข้างบน	thap2	thom1; pok1	teng1	j@:ng2
ทับลง โปะ	po:ʔ3	thap2	teng1	mok1
ท้าวถึง	thua4	tho:4	kuaj2	thua4
ทาง ทิศ ครั้ง คราว	hon1 = ครั้ง	tha:ng2	ta:ng2	th\$a5
ท่ามกลาง ระหว่างกลาง	trong1 kla:ng1	ka:ng1	ka:ng1	ka:ng1
ท่า ประชัน จัดแจง สร้างขึ้น	tham2	ʔet2	ʔet4	het2
ท่าให้แหลม	hiam5	law1	law1	lE:m1
ท่านาย	tha:j2	tha:j2	siang3	-
ท่าหน้ายื่น ขมวดมุ่น	j@:n3	Yu:5	na:5 xiat2	na:5 Ya:5
ทึง	wiang3	thim5	thim4	thim5
ทิด คนที่สึกจากพระ	ca:w5; luang1	thit2	thit4	thit2
ทิม ต่า	cim5	thE:ng2	pak1	-
ที่นั่ง *ที่นั่งบนหลังช้าง	-	-	-	-
ที่ลุ่มมีโคลน ปลัก	plak1	xi:5 tom1; lom3	buaʔ1; n@:ng1	buak3
ทุง	th@ng4	thong4	ka:ng1 na:2	thong4
ทูน	thun2	th\$:n2	th\$:n2	thun2
ทู่	pa:n5	pu:5	pu:4	pu:6
นกระจอก	nok2 ch@:k3	nok2 ka' c@:k3	nok4 c@ʔ1	nok2 ka' c@:k3
นกระจาบ	-	nok2 ka' ca:p3	nok4 ka' ca:p3	nok2 ka' ca:p3
นกระจิบ	-	nok2 ka' cip1	nok4 ka' cip1	nok2 ka' cip1
นวดตัว, ขยำ *คลึง **ปล้ำ	bi:p3; k\$'Yam1	no:t4; bi:p3	kan6	nuat4; bi:p3
นอนพิงพาด	n@:n2 s^:4	n@:n2 me:p4	-	n@:n2 me:p4
นั่งขัดสมาธิ	nang4 phe:2 ch^:ng2	xat1 ta' ma:t3	xat1 ta' ma:t3	xat1 ta' ma:t3
นาน ช้า	na:n2; cha:6	h^:ng1	h\$:ng1	don1
นำฟิง โฟเราะ	phr@:ʔ4	mo:n4	muan4	muan4
น้ำเต้า	na:m6 ta:w5	nam6 taw5	nam6 taw5	nam6 taw6
น้ำค้าง	na:m6 kha:ng6	nam6 m@:k3	nam6 ka:ng6	nam6 m@:k3
นึ่ง เจียบ	neng4 ha:j1	-	-	mit2
นิทาน เรื่องเล่า	ni'tha:n2	ph\$:n6	ni' tha:n2	ni' tha:n2
นึ่	ni:6	phi:6	ni:6	phi:6
นุ่น	nun4	ngiw6	ngiw6	ngiw6

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	โตดำ	โทหวน
นุ่ม	num4 nuan2	?@:n3	?@:n3	?@:n3
นูน ปูดขึ้นขึ้น	(hua1) po:ng3	pho:ng2; so:t3	nu:n2	suat3
บ่งออก	bong3	bong3	bong3	bong3
บดเอื้อง	khiaw6 ?\$ang5	xew6 ?^:ng5	s@:m6 ?\$ang5	xiaw6 ?\$ang6
บ่น	bon3	com3	com3 daj5	com3
บ่น	-	-	-	-
บ่นพึมพำ	bon3 ng\$im2 ngam2	-	com3	com3
บ่มให้สุก	bom3	bom3	bom3	bom3
บรรทุก	thuk2	ta:ng3	ta:ng3	kE:3
บริเวณ ลาน	la:n2	d^:n1	ba:n5	k@:ng6 ta' la:ng4
บวช	buat3	bo:t3	buat3	buat3
บวบ	lu:k4 buap3	ma?3 bo:p3	ma?1 buap3	ma:k3 buap3
บวมขึ้น *ใช้กับศีรษะ	fok2	no:2	no:2	no:2
บ้อย *เสมอ	-	du?1	-	-
บ้อย ๆ	l\$an2 l\$an2	du?1	-	du?1
บอระเพ็ด	khet1 mu:n2 kru:t3	-	-	kh\$sa2 khaw1 h@:2
บัง	ban5	bang5	bak1	bak1
บังคับ	khE:p3	bang1 xap2	-	-
บันได	k\$'daj1	ka' daj1	xan5 daj1	ka' daj1
บัง	mang3	dE:1	lang2	lang2
บาง (some)	la:ng2	la:ng2	la:ng2	ba:ng1
บาดแผล	phlE:1	ba:t3	ba:t3	ba:t3
บาดแผลที่ถูกของมีคมบาด	phlE:1	pha:5 ba:t3	ba:t3	ba:t3
บ้านเจ้านายฝ่ายเหนือ	-	xum6	xum6	-
บ่าว ทาส	-	xi:5 x@:j5	kon2 x@:j5	x@:j5
บีน	wE:ng3	ba:n2	ba:n3	ba:n3
บี๊ กัดให้แบน	bi:p3	det1	hi:p3	det1
บุ หุ้ม	h@:3	h@:ng2	pok1	h@:3
บุ๋มลีกลงไป	lum4	wE:p4	wam6	wam6;bup1
บ้วยปาก	-	buj6 sop1	-	-
ปน ระคน เจือ *ใช้กับของเหลว	pon1	pon1	pon1	pon1
ประกาศ บอก	pa'ka:t3	pa:w3 h@:ng6	pa:w3	pa:w3
ประคบ	khop2	xom3	-	po?1;khom3
ประคอง	sa:m2	so:m2	f\$sa2	so:m2
ประชด	dE:k3	-	-	pa' sot2

ประชุมเพลิง	phaw1 sop1	phaw1 phi:1	-	cu:t3 sop1
ความหมาย	ตากลใบ-ป่าทวาย	ผู้โท	โตดำ	โทพวน
ประทัด	lu:k4 that4	bang5 ka' pho?2	ka' pho:k2	ka' pho:k4
ปรับ	maj1	pap1 m^:2 s^:1 tho:t4	maj1	maj1
ปลัก ที่เป็นโคลนเลน	plak1	lak1 xwa:j2	bua?1 kwa:j2	buak3
ปลาร้า	pla:1 ra:6	pa:1 dE:?3	pa:1 lE:?4	pa:1 dE:k3
ปลาสาม	-	som5 pa:1	som5 pa:1	som5 pa:1
ปลุกปล้ำ	plam5	kum1; pam5	kum1	pam6
ป่วย ไม่สบาย	kha:j5	puaj3/xaj5 so:2	saj5	kxaj5
ปะเพื่อซ่อมให้ดี	pa:?3	ta:p3	ta:p3	pa?1
ปาด	lu:k4 pa:t3	xe:t3 ka' pa:t3	pa:t3	ta' pa:t3
ป้าย ไล่ ทา ทำให้คิด	plE:t3	set2	cet4	set2
ป่าละเมาะ	pa:3 saj1	pa:3 la m@?2	pa:3 ba:ng1	fSm4
โอด	pit1	pit1;?at1	?at1	pit1
ป็นชิ้น	khSn5	pi:n1	pi:n1	pi:n1
ผงก เหยขึ้น กระดกขึ้น	jak2 kh@:2	ngSk3	-	ngSk2
ผดผื่น	nuaj3 phrSn2 mot1	phot1/phSn3	phS:t3	tum3
ผนัง	fa:1	fa:1	fa:1	fa:1
ผมเปีย	fSa2	f^:1 phom1	fSa2 phom1	thak1 phom1
ผมเกลละ	phom1 cuk3	cuk1 phom1	c@k1 phom1	cuk1 phom1
ผลฝรั่ง	lu:k4 mu:2	ma?3 si:1 da:1	ma?1 ?uj5	ma:k3 si:1 da:1
ผลัก ดัน ไส	phlak1	suk2	suk4	dan1
ผลัด แทน เปลี่ยน	phlat1	phat1; pe:n3	pian3	pian3
ผอมซูบซีด	ph@:m1 si:t4	c@j3	c@j3	c@j3
ผักกูด *หัวขิกมาก ๆ	ku:t3	phak1 ku:t3	phak1 ku:t3	phak1 ku:t3
ผักชี	phak1 chi:2	phak1 h@:m1	h@:m1 pE:n5	h@:m1 p@:m6
ผักบัวบก	phak1 wEn5	phak1 n@?1	phak1 n@?1	phak1 n@:k3
ผ้าชิ้นเล็กยาวใช้คาดปากหม้อ	-	pha:5 xe:n2 m@:5	pha:5 ham2 haj1	-
ผ้าถุงสำหรับหญิงนุ่ง	pha:5 nung4	sin5	sin5	sin5
ผ่าน	phon6	ka:j1	ka:j1	ka:j1
ผ่านวม * ผ้าห่ม	pha:5 hom3	pha:5 hom1	pha:5 hom3	pha:5 hom3
ผ้าห่ม	pha:5 hom3	pha:5 hom3	pha:5 hom3	pha:5 hom3
ผิง ทำให้อุ่น	fi:ng1	fi:ng1	fing1	fi:ng1
ผิน หมุน	han1	-	?uaj1	-
ผีเสื้อ	phi:1 sSa5	ka b^:5	mE:ng2 bi:5	mE:ng2 ka b^:6
ผีกระหัง	-	-	-	phi:1 pho:ng2
ผีปอบ	-	phi:1 p@:p3	phi:1 p@:p3	phi:1 p@:p3

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
ฝืน รอยบวมเมื่อถูกแมลงกัด	fɿ:n4	x^:4	mɿn1	-
ผุ เปื่อย พุพอง	phuk2	p^:j3	pɿaj3	pɿaj3
ผุดผ่อง สีขาวนวล	nuan2	no:n2	-	-
ผู้ใหญ่บ้าน	to:ʔ3 na:j2	phu:5 Yaj3 ba:n5	phu:5 Y^:3 ba:n5	phu:5 Yaj3 ba:n5
ผ้าซี	fa:1 chi:2	fa:1 si:2	-	fa:1 si:2
ผ่าน เชือด เจียนบาง ๆ	fa:n1	fa:n1	fɿ:n1	fa:n1
ฝุ่น ละออง	fun3	xi:5 fun3	xun3	fun3; ngaj3
พ่น	phon4	phun4	phun4	buan6
พริกหน้า	jak2 kh@:2	t@:t3 ngaw2	kɿ5 ngɿk4 hua1	ngɿk2 hua1
พุง ประคอง	-	so:m2	fɿa2	so:m2
พระ	phra:ʔ4	pha?2	pha?4	pha?2
พรา มัว	phra:4	ta:1 fa:ng2	ta:1 mua2	fa:ng2
พริก	lu:k4 ci:n1	ma? xwit1	ma? ?ɿat3	ma:k3 phet1
พลิกกลับ	phlik2	pi:n5	pik4	pi:n6
พลู	phlu:ʔ3	phu?2	-	bang6 faj2
พวก	phuak4	mu:3	mu:4	mu:4
พวง กลุ่ม	ch@:4	pho:ng2	phua?1	phuang2
พ่อ/แม่ของปู่ย่าตายาย	thuat4	tho:14	pu:3 m@:n4	thuat4
พ่อของแม่ (ตา)	ph@:4 kE:3	ph@:4 thaw5	?a:j5	ph@:4 thaw5
พอง โต (ใช้กับตา)	lun1	luk2	Yaj3	Yaj3
พะอง ไม้ไผ่มีแขนงไว้เหยียบ	kɿ'daj1	pa ?ong1	k^:n1;kan1daj1 hiaw2	k^:n1
พังพาน	wak2	phɿng2 x@:2	-	phɿng2 kh@:2
พัด	wi:2	hEw5 w@ng4	wi:2	wi:2
พั้น คาด	pho:k4 hua1	xe:n2	xian2	xian2
พับ	phap2	phap2	top4	thop2
พายุ	lom2 ka'jo:ʔ4	lom2 hE:ng2	pha:2 ju?4	pha:2 ju?2
พุง	-	phung2	pum1	-
พุทรา	-	ma?3 ka than2	ma?1 tan2	ma:k3 than2
พุ่มไม้	phum2 ma:j6	phum4	hum5	fum4
พูด กล่าว	ka'LE:ng1	waw6	waw6	waw6
พูดเอาใจ หว่านล้อม	lo:m2	Yaw6	?@n5	?@j3
พูดติดอ่าง	?ang3	waw6 ?ang1	tit1 ?a:ng1	wa:6 pham4
พูดสนทนา	wa:w3	lom2	lom2	waw6 kan1
พูน	phu:n2	-	nu:2	-
ฟ้อง	ka'pho:k3	pom1 po?1	fot4 fa:w4	f@:ng2
ฟ้องตำรวจ กล่าวหา	f@:ng6	f@:ng6	cFng5	-

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
ฟื่องฟ่องแม่	s@:3=ใส่ความ	s@:3	s@:3	s@:3
พินเขิน พินฮิ้น	ch^:t4	c^:ng1	ngE:4	c^:ng1
พินกราม	kra:m1	hE:w5	xiaw5 kok1	xE:w5 xo:k4
พิน	f\$:n2	lua1; f\$:n2	lua1; f\$:n2	du:n6 f\$:n2
ฟุบ ขอบลง	hiaw3	Yup2	mu:p3	Yup2
ฟุบ หมอบ	phup2	mu:p3	mu:p3	mu:p3
ฟุ่มเฟือย	-	-	-	p\$ang1
ฟู ลอย ฟองขึ้น	l@:j2	fu:2	fu:2	fu:2
ฟูก	b@:?3	sa' na:?1	s\$a5	b@:n3 n@:n2
ภาชนะสานไฉ่	-	mo:j2; ho:t3	huat3	huat3
ภาชนะสานมีหูหิ้ว กระเช้า	k\$'cE:ng1	ka' sa:6	sa:6	ka' ta:5
ภาชนะสานยัดด้วยขนไฉ่ตัดก้น	-	p@:m1	p@m3	p@:m3
ภูเขา	khaw1	phu:2	pu:2	phu:2
มวยผม	muaj2	kaw5 phom1	kaw5 phom1	kaw6 phom1
มองดู	lc:2	b^:ng3	b^ng3	b^ng3
มันสมอง	ka'm@:ng1	-	?E?1	sa m@:ng1
มาก จัด	ma:k4 rE:ng2	la:j1	la:j1	la:j1
มาก จัด แร้ง	-	?i:3 li:1	la:j1	la:j1
มากมายกำยอกอง	ma:k4	la:j1	?e:3	la:j1
มินหม้อ	mE:t4 m@:5	xi:5 m@ng3 m@:5	xi:5 min3 m@:5	khi:5 min3 m@:5
มุ้ง	mung6	sut1	jian1	mung6
มุ้งมัน	cat1	du?1	-	du?1
มุ่ม ซอก	mum2	cE:ng5	cE:1	cE:1
มูลฝอย	k\$'Ya:?3	xi:5 Y^:5	xi:5 Y\$a5	xi:5 Y\$a5
ย่น ยับ	hot1; hiaw3	Y@:5	hiaw1	Y@:5
ยอดดอย ปลายดอย	-	d@:j1 phu:2	c@:m1 pu:2	-
ยับ ขยำ	ci:p3	-	Y@ng4	Y@:ng4
ยากจน	con1	thuk2 Ya:k4	thuk4 Ya?1	thuk2
ย่าง เผา	ci:3	pi:ng5 ; ci:3	ci:3	ci:3
ยั้ง ฉาง	r^n2 kha:w5	law6 xaw5	law6 xaw5	law6 xaw5
ยุบลง นุบ	k\$'pE:p3	wE:p4	bem5	Yup2
ยุยง	-	Yaw6	Yak4 Y@:k2	Yua?4
รก รุงรัง	rok2	hok2	t\$P1	hok2
ร่ม (วัดฤ)	klot1	xan2 hom4	kan2 hom4	hom2;c@:ng6
ร่วน	phruj2; ruang4	phuj2	phuj2	pho:3
รอ คอย	tha:5	tha:5	k@:ng2 tha:5	tha:5

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
รองเท้ายักษ์	k\$ak3	k^:p3	k^:p3	k^:p3
ร้อนของละเอียดจากของหยาบ	rEng4	x^ng1	s^ng1	h@:n4
รอยบั้ง เครื่องหมายยศ	jak2	ngEng6	-	ngEng5
ประทวน				
ระฆัง กระดิ่ง	k\$'ding3	ma:k3 ka' ling1,x@?1	ma?1 hing3	la' khang2
ระหัดวิดน้ำ	lu:k4 lom2 - กิ่งหิน	kong1 phat2	kong1 pat4	-
รังเกียจ ขยะแขยง	ph@:ng2 lE:2	xi:5 de:t3	ja:n5	sang2
รังแก ข่มเหง	khom3	lang2 kE:1	-	xom3 heng1
ร่าง เลิกจากการเป็นผัวเมีย	sia1 kan1	pa:?4	ha:ng6	pa?1
รายน่าฝนที่ชายคา	pho:ng2 nam6	ha:ng2 lin2	ha:ng2 lin2	ha:ng2 lin2
รดน้ำ สาดน้ำทิ้ง	sa:t3	th@?3 thim5	-	sa:t3
ร้าว	prat2	hE:ng1	hE:ng1	hE:ng1
รำข้าว	ram2	ham2	ham2	ham2
รัด	ri:t4	li:t4	li:t2	li:t4
รีบ เร่ง ดำวน	k\$'duan3	hi:p4	fa:w6	fa:w6
รื้อ ถอดออก	k\$'la:j2	h\$:6	h\$:6	th@:t3
รู้สึกตัว	ru:6 sSk1	hu:6 m^:2	hu:6 cak1 king2	hu:6 m\$sa2
ลอน.ของหนังสือใบลานที่มัดไว้	-	mat2	phu:k3	kam1
ล้วง ควัก	luang6	cok1	cok1	cok1
ล้วงเกิน ก้าเกิน	ruk2	lo:ng4 k^:n1	luang4	luang4
ล้อมวง รวยรอบ	l@:m6	l@:m6	wong2	?@:m6
ลอย *ลอยในน้ำ	l@:j2	l@:j2	l@:j2	fu:2;l@:j2
ละเอียดถี่ถ้วน	nian2	la'?e:t3	-	com3
ละลาย เปื่อย	la:j2	p^:j3	p\$aj3	ta la:j2
ลับให้คม	lap2	lap2 ;fon1	fon1	fon1
ล้าง ใต้ ต่ำ	ta:j5	to:1 la:ng4 h^:n2	k@:ng1 la:ng4	ta:1 la:ng4
ล้าง ขำแหละ	la:ng6	la:ng6	suaj3	la:ng6
ลาดเท	le:n2	x@:j6; nge:ng4	hiang2;c^:j6	san2
ลาน	la:n2	d^:n1	-	xuang3
ลำราง ร่องน้ำ	khu:2	m\$:ng1	m\$:ng1	-
ลำสัน บึกบึน	-	lam4; h\$sk1	-	Yaj3
สัน	m\$:n4	m\$:n4	m\$:n4	m\$:n4
สันลัม ไถล พลัด พลั้ง	k\$'l\$at3	pha la:t4	pha la:t2	m\$:n4
ลือ	l\$:2	l\$:2	l\$:2;sa:2	sa:4
ลูกกระสุนดิน	lu:k2 su:n1	ma:k3 ka' thun1	lu:k2 ka' sun1	ka thun1
วนรอบ	wian2	?@:m5;won2	?@:m5	won2

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	โหด้า	ไทพวน
วิกน้ำ	kwak3	wit2	fa:j3 nam6	sa?1 nam6
วัง	lE:n4	lE:n4	lE:n4	lE:n4
สงสาร	hen1 du:1	?i:3 du:1	?Fng1 du:1	?i: ton1
สนาม	sa'na:m1	-	-	-
สนิม	kS'nim1	xi:5 me:ng5	xi:5 miang5	xi:5 miang5
สม่ำเสมอ บ่อย	m^:1	du?1	man3	man3
สรรพนามบุ.1	kha:5	ku:1	ku:1	ku:1
สรรพนามบุ.2	su:1; kE:3; mSng2	mSng1; to:1	mSng2	su:1
สร้าง	sa:2 (สร้างเมา)	suang2	suang3	saw2
สร้าง ทำ	tham2	?et1	?et1	het1
สลัดทิ้ง	kS'bat1	-	-	thok1
สลับ คั้น	sa'lap1	sa lap1	sap1	pian3 kan1
ส่วน กองที่แบ่งไว้	k@:ng1	cum2	k@:ng1	phu:t4
ส่วนที่แบ่งออก ชิก ครั้งหนึ่ง	th@:n4; se:k4	ka bing5	ki:p3	ngi:m2
ส้วม	suam5	so:m5	h@:ng5 tha:j3	wik2
สวม ใส่	-	sop1	nung4	saj3
สว่าง กระจ่าง แจ่ม	cE:ng5; wa:ng3	cE:ng5	cEng5	cE:ng6
สว่าง กระจ่าง สุกใส แจ่ม ชัด	kS'wa:ng3; cE:ng5	cE:ng5	cE:ng5	pE:n1
ส่องกระจก ดูอย่างพิจารณา	lE:2 wE:n4	YE:ng2	YE:ng2	YE:ng2
สอน	s@:n1	s@:n1	b@:?1	s@:n1
สอย	kiaw3	mE:n5	mE:n5	mEn5
สะเทือน สั่นไปถึง	kS'th\$an2	f^:n2	sanam4	san3
สะเทือน สั่นไหว	lan4	sa th\$an2	lan4	-
สะกิด	ka'lik1	sa kit1	cok1; c\$ang3	khit2
สะดือ	sa'd\$:1	saj1 b\$:1	saj1 b\$:1	saj1 d\$:1
สะพาน	kS'pha:n2	xo:1	xua1	xua1
สะสม	kep1	?@:m1	pE:ng2	kep1
สะอึก	kS'?\$k1	ca ?^k1	sa ?\$:n5	sa ?\$k1
ส่าย สั่น		sa law3	kE:ng3	-
สาวแก่ หีนทีก	sa:w1 kE:3	sa:w1 th^:ng6	sa:w1 kE:3	sa:w1 kE:3
ลำลัก	kS'mak2	sa mak2	kEn6	khE:n6
สีก กร่อน	hian5	he:n5	hian5	hian5
สุด ถึงที่สุด	th\$ng1	sut1	h@:t2	sut1
สุมดักปลาทำด้วยไม้ไผ่สาน	sum3	sum3	sum3	sum3
สุดลมหายใจโดยแรง	hS:t3	s\$:p3	s\$:p3	s\$:p3
หก กลับบนลงล่าง ใช้กับคน	j\$:n2 hua1	ho:1 pak1	?uaj1	-

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหยาข	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
ทก(ของเหลว)		ka ph [^] :m6	f\$at2	f\$at4
หนัง	chak2	-	-	-
หนังสือ	nang1 s\$:1	nang1 s\$:1	nang1 s\$:1	nang1 s\$:1
หน้าต่า	na:5 ta:ng3	p@ng3 je:m5	p@ng3 ta:ng3	na:5 ta:ng3
หน้าผา	-	na:5 pha:1	na:5 pha:1	hew1
หน้าผาก	na:5 pha:k3	na:5 pha:k3	na:5 dE:n1	na:5 pha:k3
หนี	lE:n4	pa:j6; ni:1	pa:j4	ni:1
หมดสิ้น	mot1	m [^] t1	m [^] t1	b [^] t1
หมอบ	m@:p4	mu:p3	mu:p3	mu:p3
หมาด เกือบแห้ง	ka'?'a:m1	mang5	xa\$3	-
หยด	j@:j6	ja:t3; jot1	Y@:j6	Y@:j6
หยิบ จับ ถือ แตะต๋อง	khlam2	pE:?'6	jip1	jup1
หยุดพัก	jut1	saw2	jang6 m\$aj4	saw2 m\$aj4
หลบ หลีกให้	li:k3	lop1; li:6	bat1	li:6
หลอก โทก		xi:5 to:?'6	-	tua6
หลุม	lum3	xum1	xum1	xum1
ห้วง	huang3	ho:ng3;xit2 h@:t4	huang3	huang3
หวง หึง	k\$'da:j1; h\$ng1	h\$ng1; ho:ng1	huang1	h\$ng1;huang1
หว่าน		wa:n3	wa:n3	wa:n3
หวานน้อย ๆ หวานอ่อน ๆ		?am1 lam1	-	-
ห้องครัว	khrua2	h [^] n2 xo:2/faj2	h\$an2 faj2	taw1 faj2
หันบาง ๆ, หันละเอียด	fan1	s@:j2	s@:j2	s@:j2
หันหลัง/หันหน้า	han1	ngwa:k4	ngua?4	ngua:k4
หา	ha:1	ha:1; s@?1	s@?1	s@:k4
ห้ามเลือด	khat2	ha:m5 l [^] :t4	k [^] t4 l\$at2	ha:m5 l\$at4
หิว	ja:k3	j [^] ?1	ja:?'1	ja:k3
หีบ	hi:p3	hi:p3	hi:p3	hi:p3
หุงหาอาหาร ทำกับข้าว	tham2	?et2 kin1	?et4	het2
อดกลั้น อดทน ไข้ได้นาน ทน	than1	?ot1	?ot1	?ot1 thon2
ทาน				
อ้วน	phi:2-สัตว์;?uan2-คน	?o:n5	?uan5	?uan5
อะไร	?E:2 raj1	phi l [^] :1	hang1	?i: Yang1
อาการขนลุก สะบัดร้อน/หนาว		-	xon1 luk4	-
อิฐ	?it1	din1 ci:3	?it1	?it1
อีเก้ง		fa:n2	fa:n2	fa:n2
เหม็นเขียว		men1 xiw1	min1	men1 kxiw1

ภาคผนวก ก

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหยา	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
โคน	kho:n2	kok1	kok1	kok1
ขุด	cuak3; khut1	xut1	-	xut1
แห่งกระด้าง	hiaw3	ka dE:ng5	-	ka dE:g6
ครอบ	khre:p4	kuam1	kuam1	nguam2
ใน(เรือน) *ลานบ้าน	pa:3 la:n2	ko:ng1 n^:2	kuang1	xuang3
ม้วน	khling2	k@:5	ham2	muan6
มวน	muan6	k@:k3	muan2	muan2
กำไล	ka'maj1	k@:ng3	p@?4	k@:ng6
เชิงตะกอน	ch^:ng2 k@:n1	k@:ng1 f@:n2	k@:ng1 f@:n2	k@:ng1 f@:n2
ผสม *ค้ำย พลิก	cha:w2	k@:j1	k@:j1	k@:j1
ท้ายทอย	hua1 khwa:n1	ng@:n2 don5	ng@:n4 lon6	ng@:n4 t@:3
เสมหะ	ka'l\$:t3	ka th^:4	xi:5 ka la:6	ka th^:4
แมงปอ	mE:ng2 bi:3	ka bi:5	ka bi:5	mE:ng2 p@:1
มีเสื่อ	phi:1 s\$a5	ka b\$a6	ka bi:5	ka b^:6
กึ่งกำ	p@k2 k@:1	ka' p@:m1	?i:1 p@:m1	ka' p@:m1
กะลา	ka'phrok2	ka' po?1	po?1	ka' po?1
ใช้มือบังแสง	p@:ng5	kang5	kang5 ko:p3	kang6
ต่าง *เป็นลายรี้ว,ต่าง	da:ng3	ka:n3	ka:n3	ka:n3
แข็งตัว	-	ka:m5	-	ka:m6
พาด	pha:t4	ka:j3	ka:j3	ka:j3
สั้น	san5	-	ten5	san5
มัด	-	li:w6	kiaw5	?iw6
เกร็ง	heng3	k\$ng1	k\$ng1	beng3
ไ้	ba:j5	k\$?1	k\$:k3	k\$:k3
จัด	ngat2	k\$:ng3	ngat4	k\$:ng3
หนองน้ำ	b\$ng1	kut1	kut1;sam2	kut1
กอดรัด	k@:t3	kum1	kum1	kum1
กอง(ข้าว)	k@:ng1	p@m3	kum6	kum6 xaw5
เหม็นสาบ	min1 sa:p3	kuj1	kuj1	kuj1
ร้องเรียก	ka'lo:j3; wu:1-ญ	ku:k3	ku:k3	-
หยิก	kru:t3	ku:t3	ku:t3	ku:t3
เดือน	d\$an1	d^:n1	d\$an1	k^:ng6
เกือก	k\$ak3	k^:p3	k^:p3	k^:p3
(เป็น)ตะคริว *เหน็บ,ตะคริว	khiw2 kin1	-	-	nep1
ให้อาหาร(สัตว์)	ro:j2; wa:n3	k\$a1	k\$a1	k\$a1
สะบัด	pi:k3 ka:j3	k^:ng5	k\$ang5	-

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
ตักน้ำ	tak1	k [^] :j3	x\$an4 na:m6	k\$aj3
ลาก	la:k4	kE:3	l@?4	kE:3
กลาง, โพล่ง	kluang1	ko:n1	ko:n1	ko:n1
รั้งในดินของมด	rang2	xuj1	xuaj1	xuaj1
ตกลึก *ตกตะกอน	-	h@:n5	x@n5	x@:n5
สะพาน	sa'pha:n2	xo:1	xua1	xua1
แคะ	khwEk2	-	xua?4	xua5
อั้ง	?ang3	xang1	sa:ng1	xa:ng1
สะกิด	ka'lik1	xit1	xit1	xit1
ดินแตกกระแหง *สิ่งที่แห้งหลุด	tE:k3 hE:ng1	h [^] :p3	xa:p3	h [^] :p3
ร่ว่ง	ruang4	xu?1	xu?1	xu?1
ชั้น	khon5	xE:n5	hEng5	xE:n5
ไข่แมลงวัน	kha:j3 kha:ng3	xaj3 ha:ng1	xi:5 saj3 xa:ng1	xaj3 xa:ng1
คลอน	luk2 lik2	x@:n2	k@:n2	x@:n2
คู้ย *ควัก	khuj6	xwat3	kuat4	xuat2
รอ *รอดด้วยความเป็นห่วง	tha:5	x@:ng2	k@:ng2	tha:5
ร่องน้ำระหว่างสันดอน	-	-	k@:n2	-
แน่	nE:4	xak2	xak4	xak2
ชานแหละ	mE?2	xo:2	cua2	xua2
แมนย่า	mE:n4	xiw6	kiw6	xiw6
ร่างกาย	tua1	xi:ng2	king2	xi:ng2
เตาไฟ	ti:1 faj2	-	ci:2 faj2	taw1 faj2
เหล็กสามขา	ch [^] :ng2 kra:n1	xe:ng2	xiang2	xiang2
พัน	phl@:n2	xe:n2	xian2	xian2
บวม	fok2	x [^] :4	ka\$3	xaj3
ตึ้น	th@:j1; Yang2 chua4	xaj2	xE:n2	xaj2
เหนียวไก	jut2 lin6 cha:ng6	xaj6	k@?1	k@?1
เหลียวหลัง	han1	ngwa:k4	ngua?4	nguak4
ท้ายทอย	hua1 khwa:n1	ng@:n2	ng@:n4 lon6	ng@:n4
เกาะ(คอน)	k@:?3	ng@:j2	ng@:j2	ng@:j2
ถ่าง	bE:?3	tha:ng3	ti:3	tha:ng3
กึ่งไม้	king3	nga:4	nga:4	nga:4
กลีบ	kli:p3	ngi:m2	ki:p3	ngi:m2
ผย	ng [^] :j2	nga?2	ng [^] :k2	ng [^] :k4
ยก เผยอ	r [^] :k4- ดิน	ng [^] :ng2	ng [^] :ng2	ng [^] :ng2
เศษเดน	bE:ng3	ng [^] :n4	ng\$an4	ng\$an4

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
ฝาคอย	cam1 ping5 h@:j1	ket1	ket1	ngaj2
ฝุ่น	fun3	ngaj4	xi:5 xun3	ngaj4
จืด	ngat2	ngaj6	kit1	ngaj6
เกลือไว้	bE:ng3	cong3	cong3	cong3
ไปรยข้าวเพื่อแยกข้าวลืบออก	r@:j2	con5	-	-
สวด *บ่น	-	com3	-	-
พอม	ph@:m1	c@:j3	c@:j3	c@:j3
แอบดู	lak2 iE:2	c@:p3	c@:p3	c@:p3;s@:m2
แคบ	biat3	c@:m5	c@m6	c@m6
เหนียว	jut2	c@ng3	c@ng3	c@ng3
เป็นเหน็บ	net1	cang1	cang1	cang1
ใช้ไม้เสียบเข้าด้วยกัน	siap3	ca:m3	ca:m3	ca:m3
ขีด	riat4 มิดตำ	cam1	cam1	cam1
ใส่ลิ้ม *เสียบไม้แทรกลงไป	t@:k3	ci:m1	ci:m1	ci:m1
เจียว *เจียวน้ำมัน	ciaw1	c\$:n1	c\$:n1	c\$:n1
และ	chE:ʔ3	c\$:n5	?\$:n1;c\$:n5	c\$:n6
จำ	cam1	c\$:3	c\$:3	c\$:3
ลาดเอียง	pen1 le:n2	c^:j5	c^:j6	c^:j6
เหยิน	ch^:t4	c^:ng1	-	suak4
ตวาดไล่	la:j4; chua?3	c\$pl	-	?u:p3
ค้ำคาว	kha:ng2 kha:w2	bing5	?i: cia1	?i: kia1
ชี้หลัง	pho:ʔ4 dek1	?@:ng1	cia3	kia3
กระตาด	k\$'da:t3	ce:5	cia5	kia6
มุ่ม	mum2	cE:1	cE:1	cE:1
สนิท	riat4	cE:p3	cE:p3	cE:p3
น้ำพริก	-	cE:w3	ciaw3	cE:w3
ใช้ลิ้นแตะ	chim2	cE?1	ci:m2	cE?1
ประคอง	jok2	co:m1	?um5	co:m1;so:m2
แอบมีเพศสัมพันธ์	-	su:2	-	-
ทะลุ	k\$'lu:ʔ4	s@:t4	s@:t2	s@:t4
จับตาดู	ta:m1 iE:2	s@:m2	s@:m2	s@:m2
ลืบ(หน่อไม้)ลอกมา	khut1	s@?2	sua?4	sua?2
มลัก *เขย่า(ปลุกให้ตื่น)	ka'sEng3	suk2	suk1	suk2
ต้อง	pha:ʔ4	su:n2	th\$?1;t@ng5	su:n2
หนาวสิ้น	k\$'than2	sen2	san3	sen2
ชาวข้าวสาร	la:ng6	s^?2	s^?4	s^?2

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
พัก	phak2	saw2	jang6	saw2
ร้อน	r@:n4	s^:n3	siaw4	s^:n4
เคลิ้มหลับ	-	sa l^:p4	s\$ap2	s\$:p4
ทะลาย	k\$'la:j2	sE:ng2	sE:ng2	sE:ng2
ประคอง(คน)	sa:m2	so:m2	?um5	so:m2
คลัง	khlang4	saj2	ha:j6	-
นาน	na:n2	h^ng1	h^ng1	don1
คะมำ	hual thi:m5	do:n1	hual suan2	duan1
เปล่า ดาย	k\$'d@:k3	d@?1	la:6	la:6 la:6
เมือก(สี)	kha:w1	d@:n3	d@n3	d@n3
ก่อ(ไฟ)	k@:3	dang1	dang1;k@:3	dang1
ตั้งศพไปทิศตะวันตก	d@:j1 = ดาย	d@:j1	d@:j1	-
ตาข่าย	k\$'kat1	da:ng1	da:ng1	da:ng1
นาบ(ด้วยความร้อน)	na:p4	da:t3	da:t3	da:t3
ขยัน *เอาจริงเอาจัง	cat1; ka'jen2	du?1	man3	du?1
ยื่น	j\$:n4	de:3	YE:3	de:3
ลาน *ยกพื้นเรือน	pa:3 la:n2	d^:n3	ka:ng1 ba:n5	d^:n3
รอง(น้ำ)	so:2	to:ng3	to:ng3	to:ng3
เข็ด	chet2	tu:j6	IE:t2	tuaj6
จิก	c@:?3	t@:t3	t@:t3	t@:t3;sap1
ชัน	chin6; b@:ng5 ปลา	t@:n3	t@n3	t@:n3
ตะล่อม	kwa:t3 mua2	t@:m5	kuat3	t@:m6
แตะ	t@:ng5	t@:j5	t@:j6	t@:j6
โกหก	khi:5 hok1	to?1	xi:5 biaw5	tua?1
แทน	thE:n2	ta:ng1	ta:ng1	ta:ng1
ตาด	-	ta:t3	ta:t3	ta:t3
ปะ	pE:?3	ta:p3	ta:p3	ta:p3
ทอ	th@:2	tam3	tam3	tam3
ต่ำ	chi:k3	ti:3	ti:3	ti:3
พี	phi:2	tuj6	pi:2	tuj6
กระท่อม	k\$'nam1	tu:p3	tu:p3;th\$ang1	tu:p3
(ปาก)แยะ *ห้อย(ปาก,กางเกง)	h@:j5	t^:j3	t\$aj3	t\$aj3
กระโจน	wing4 kh\$n5/long2	to:n1	do:t3	to:n1
เท	the:2	th@?2	th@?1	th@:k3
กระแทก	ka'thE:k4	ka thang4	tang3	thang3
โกน *โก่ ถาก	ko:n1	thE:1	thF:1	thE:1

ความหมาย	ตากใบ-ป่าห้วย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
ที่ลุ่มมีเลน	lum4	tha:m2	-	tha:2
รวบรวม	mua2 kan1	ka th@:n6	t@:n6	th@:n6
ความ	-	-	-	tha:w3
ถึบ	thi:p3	tham4	tham2	tham2
บน *เพดาน	bon1	th^:ng2	t^ng2	th^:ng2
วางซ้อน	thu:n2	th^:n2	j@:ng1	j@:ng2
เนื้อ(ผลไม้)	Y\$a5	no:n2	Y\$a3	nua2
กลมกล่อม	sa?1 pa:k3	no:2	nua2	nua2
(ต้นไม้)เอียง	?e:n1	n^:ng6	n^:ng6	n^:ng6
(ข้าวแช่)ได้ที่ *ละลาย นิ่ม	-	naj4	naj4	naj4
ชำ	ph@:?4	bong1	bong1	bong1
ซ้อน	ch@:n6	bo:ng3	buang3	buang3
(ปลา)ผุด	buan5	b@:n5	buan5	b@:n6
สลับ	sa'lop1	sa lam4; bat1	ta:j1 bat1	bat1
เว้น	wen6	ba:1	ba:1	ba:1
แตะ	t@:ng5	ba:j1	-	ba:j1
คลุก(ข้าว)	cha:w2	ba:j3	ba:j3	ba:j3
เลือกใส่	thE:k3 -ปลา	b\$:n1	b\$at3	b\$:n1
ตัด	dat1	bet1	het1	bet1
ดู	IE:2	b^:ng3	b^:ng3	b^:ng3
หัวองคชาติ	-	bE:n5	bE:n5	bF:n6
แข่ง	chE:ng4	p@:j5	da:3	p@:j6
รักษา *ปรนนิบัติดูแล	ja:1	po:1	pua1	pua1
จุม	min1	puk1	kem2	puk1
ระบาย(น้ำ)	-	peng3	peng3	peng3
เบื้อหน้าย	b\$a3	na:j3	b\$a3	p^:t3
โล่ง	-	pE:n1	kEng3	pE:n1
แผลเป็น	phIE:1; ba:t3-v.	pE:w5	pE:w5	pE:w6
ตวง	tuang1	ph@:ng1	tuang1	ph@ng1
แตกง่าย	kriam1	ph@j3	ph@j3	ph@j3
พุง	phung2	pho:n4	pho:n4	pho:n4
เมฆ	khi:5 fon1	fa:5	fa:5	f\$a5
ร้ว	rua4	phiw3	phiw3	phiw3
คลอเคลีย *พุง	khla:w6	f^:2	f\$a4	f\$a2
พบ	phop2	ph@:6	ph@:6	ph@:6
(ง)แผ่พังพาน	bE:n1 wak2	ph\$ng3	p\$2	ph\$ng2

ความหมาย	ตากใบ-ป่าหวาย	ผู้ไท	โตดำ	ไทพวน
เนิน จอมปลวก	pluak3	pho:n2	-	pho:n2
กระเด็น	ka'di:t3	fong6	fong6	fong6
เด็ด	khlak1	fot2	fot4	fot2
กระฉอก	khIE:k3	ka ph^:m6	f\$at2	f\$at4
มุด	l@:t4	mon5	bu?1	mon5
น้ำขาวขำ	na:m6 la:ng6 sa:n1	mo?2	na:m6 xaw5 ma:3	muak4
เนิน	khuan2	m@:2	no:n2	m@:2
โกส	khE:4	m@:4	kE:m2	m@:4
ชำเลียง	-	-	-	sing5 ta:1
ละเอียด	nian2	mun4	mun4	mun4
ใส่เข้าปากหมดทั้งชิ้น	-	m@m3;ba l@m3	mo:m5	mo:m4
แย่ง	chi:ng2	Ya:t4	Ya:t2	Ya:t4
กลัว	klua1	ja:n5	ja:n5	ja:n6
แบ่ง	pan1	ja:j1	ja:j1	ja:j1
(ท้อง)อืด	na?2 phung2	Y\$:ng4	beng1 pum1	Y\$ang4
(ตา)ดำ	ta:1 fa:6	l@:2	l@:2	l@:2
(หน้า)ซีด	si:t4	la:3	la:3	la:3
คุ่น	khun6	l\$ng6	l\$ng6	l\$ng6
เกิน	k^:n2	l\$:n4	l\$:n4	l\$:n4
กลืนทั้งเม็ด	kl\$:n1	lut2	l\$t4	p\$ l\$t2
ทีหลัง	ma:2 lang1	nam2 lang1	nam2 lang1	lun2
ล้างไหมที่ย้อมแล้ว	-	laj2	laj2	laj2
พูด	lE:ng1	waw6	waw6	waw6
กางเกง	nep1 phlaw2	song5	suang5	so:ng5
แข่ง(เรือ)	khEng3	suang3	suang4	suang4
สีข้าง	kha:ng5 khro:ng3	so:ng5	sa:ng5	suang5
นูน	phu:n2	so:t3	suat3	suat3
ล้าง(หน้า) *ล้างทั่วไป	la:ng6	so:j3	la:ng6	suaj3
สงขำสนุก	-	sa:j3	suaj3	suaj3
เรียว	riaw2	so:j5	suaj5	suaj5
สูบ	chuaj3	sa:p3	suap3	suap3
สะตุ้ง	ka'dung5	sa d^:t3	xi:5 lung5	sa d^:t3
ขึ้นชม	-	ca ?@:n1	?@:n1 s@:n2	sa ?@:n1
บ่อน้ำ	b@:3	sa:ng5	sa:ng5	sa:ng5
ขึ้น	pha:5 nung4	sin5	sin5	sin5
สีเขียวแก่	khiaw1	siw5	siw5	siw5

ความหมาย	ตากใบ-ป่าห้วย	ผู้ไท	ไทดำ	ไทพวน
ร่วมเพศ	jet2	si:5;?ct1;s^:ng2	si:5	?et1
กลิ้งไม้	tha:k3	se:n4	sian2	sian4
ชำเลื่อง	-	s^:ng5	-	sing5
โฉบ	chiaw3	sEw3	siaw5	sE:w3
(น้ำ)ซัง	na:m6 tit1 lum3	hong5	hong5	hong5
บดบั้ง	kh@:p4	ngam1	ngam1	ngam1
กั๊ด(หนอง)	pen1 n@:ng1	hom1	hom1	hom1
แซ่(ข้าว)	chE:4	ma:3	ma:3	ma:3
(หากิน)ได้ดี *โชคดี	-	ma:n1	ma:n1	ma:n1
สาก(ก.)	kha:j2	YE?1	-	Ya?1
(พื้น)หลุด	lut1	l@n3	l@n3	l@:n3
แอบฉวย	lak1 chuaj3	l@j1	lak4	l@j1
อั้นทะ	kha:j3 d@:1	ham1	ham1	ham1
เขยก	d^:n2 phle:2	xa:1 jEng3	-	ha:n5
นาน	na:n2	h\$ng1	h^:ng1	don1
(สัตว์)กลัว *ตื่นตระหนก	hE:1	hE:1	hE:1	hE:1
ทะ	khet1	hE:n5	hE:n5	hE:n5
คล้ำ	dam1	lE:5	lE:5	lE:5
หยิ่ง	jing3	?ong3	xi:5 ?ong3	?ong3
หันกลับ	han1 lop1	?wa:j3	?uaj3	?uaj3
แอ้อด	biat3	?ang3	?ang3	?ang3
รม	rom2	?u:t3	cu:t3	hom2
ดกแต่ง	dap1	?e:5	?e:5	?e:6
เรียว	riak4	?^:n5	?^:n5	?^:n6
(ปลา)อาบเกลือ	sa:j3 kl\$al	?^:p3	kon2	?\$ap3
กั้น(ผ่าเรือน)	ka:n5	?E:m5	l@:m6	?E:m6
ลูกอ๊อด	lu:k4 ?E:2 ruap4	lu?2 ho?2	to:1 xua?4	huak4
จวน	ci?1 th\$ng1	h@:m2	kE:m2	h@:m2
ขึง	kh@:j4	hEng3	-	hEng4
มั่งมี	ruaj2	hang4	hang4	hang4

ภาคผนวก ง

ความหมาย	ภาษาตากใบ
ป่วยการ	pa lang1
(เงื่อน)ตะกรุดเบ็ด	ma yam1, ch@?4
เมื่อไร	pa' r\$\$1
ง้อย	ng@:j4, tE: p@:?3
ไฉ่	p^:~3
ป้าย	che:t4
โค่น	plam5
ถัดจาก	that1 kan1, pl@:j3 tE:3
ผ้าขาวม้า	pha:5 pl@:j3
ช่วงของเชือกสำมวัว	plia?3
ปลงตก	pre:w3
ร้าว	ka' prat2
เตาไฟ	ti:1 faj2
เชิงชายเรือน	cha:j2 kha:2
เคย(แล้ว)	h@:n3 daj1 , h@:n3
ถาด(ใส่สำหรับ)	ta' lam1, t^' ph@:k4
เรื่อย ๆ (ต่อไป)	ta' b\$ng1
ซี้ซลาด	tap1 ph@:ng2
มัดจำ	tang5 kram3
โตน	t@:ng5
ล้อเลียน	to:3 jiang4
หิ้ง	tiang1
ทุรนทุราย	pha:2 lon2, thF:k3
กระแต	c@n5 din1
เสียงดังหนวกหู	c@:1 cE:1
ค่านำหน้าชื่อผู้หญิง	k\$:1

ความหมาย	ภาษาตากใบ
ต้มเปรต	k ^ʌ tuk1
กระป๋อง	k ^ʌ p@ng1
พริก	lu:k4 ci:n1
ฟองของน้ำ	k ^ʌ ph\$ak3
หอม(หัว)	ka' thiam2 dE:ng1
เมื่อครู	rEk4 ka' de:1
จุดตะบันหมาก	ka' da:k3 y@:n2
กระทู้	ka' da:ʔ4
รีบ	duan3
หม้อดิน	ka' ʔ@:m1
ผักจันทร์หอม	phak1 ka' sem1
ตะกร้า	k\$' cE:ng1
กริยาของงูกินเหยื่อ	kl\$:n1
สวย งาม	nga:m2
กระดุกข้อต่อ	ta' ml@t3
ลูกเนียงนก	ka' nuan1
พุดคุย	ka' wa:w3
ปู่	ka' lo:j2
เกา	khuan3,kaw1,kra:ng1
วานซีน	rE:k4 wa:2 s\$:n2
สะตอ	lu:k4 taj1
กระถด	ka' thEt1
กระเถิบ	ka' ch@t1
นกไส้	ka' siaʔ1
ยอ	ka' j@ng3
ทางเดินระหว่างบ้าน	tha:ng2

ความหมาย	ภาษาดากใบ
สิ้นไกล	l\$at7
สะกิด	tu' lik2
ร่วม	kl@t1
หมั่นไส้	kliat3 IE:2
มะละกอ	kluaj5 la:1
อีสุกอีใส	fi:1 ka' t@:k3
ไบ (ธนบัตร)	phE:n3,chi:n5
หมาด	pha' ?am1
พั่น	phl@:n4
ดั้นรน	pha:2 lon2
ปู่	ph@:4 kE:3
วิธี	phle:ng2
ฝืน	phr\$:n2
เงาะ	phruan2
ทอนเงิน	cu:3 co:3
ชี้แจง	ca' ra:1
ทิ้ง (ของ แห)	th@:t4,wiang3
หาย(ป่วย)	th@:j1
นอน (สำนวน)	thu:3 l\$at4
กระเป่า (เสื้อ)	thung1
ดำ	chE:ng3
ด้วยกัน	cha:w1 kan1
อุตสาหกรรม	ki: sa:1
ปลากัด	pla:1 khi:5 rim1
กับแกลัม	khr\$ang4 khem2 khem2
ขุ่นเหยิง	kha:w5 ka' caw1

ความหมาย	ภาษาดากใบ
ผีตาซ	khon2 di:2
ขอนไม้	lam2 ma:j6,t@:1
โกรธ	kh\$ng5
นกเอี้ยง	khwa:n2 khwa:j2
ทุ่ง (งาน)	khwa:j3
สิ่งของ	kh\$ang4
ผ้าเช็ดหน้า	pha5 bin2 p@:5
ดาวลูกไก่	da:w1 lu:k4 ka:j3
ตาย	d@:j1
จันทรุปราคา	d\$an1 cap1 kan1
เกี่ยวหญิง	j@:k3 sa:w1
คลื่นไส้	lun1 phung2
กระโจมอก	?it1 num2,?ing1 num2
แมงหมกร้า	mE:ng2 k@t1
อกไก่(เรือน)	du:k3 lang1 thu:2
โซค	?u tong1
ชี้เหร์	?u:t3
ฝาแฝด	fang1 fE:p3
สีม่วง	si:1 pra:ng1
มดลูก	sa' kun1
ตัวเหนียวเหนอะ	sa' ?it1 tua1
ท้วงเสีย	sa' na?1 phung2
หน้าบ้าน	ra' biang1-thai?
เปียกเลอะเทอะ	lu:t7 pu:t3
ดอง	s@k2
เปรี้ยว	som5

ความหมาย	ภาษาดากไบ
หย่า	sia1 kan1
ขอดเกลียด	sia1 kiEt1
ตายหญ้า	sia1,tha:k3 Ya:5
จ๊กตอก	ciak3
ท่า (ฝน)	hon1
สวม(เสื้อ)	hom3
ชด	hu:t7,m\$k2(น้ำ)
หน้าจั่ว	hua1 tro:3
สั้น	n@ng4
ย่า	mE:4 kE:3
โสภณ	mE:4 ka' d@:k3
แมงหรี	mE:ng2 mi:3
(ตัว)หมัด	haw1 ma:1
ภาษีที่ดิน	?a: sE:1
มันสำปะหลัง	man2 ma:j6
มันขี้หนู	man2 ling1
ผิด	maj4 t@:ng5
หมด	maj4 ?an1
ตุ้มหู	ma:j6 hu:1
เชื่องซึม	m\$ng2 rong1
สว่าง	m@:t4 ma:j6
มุงหลังคา	sa:j3
นมดำเรีย	num2 ngua2
กระจกเงา	wE:n4
เยียวยา	ja:1
ยุ	chuk2(หมา)

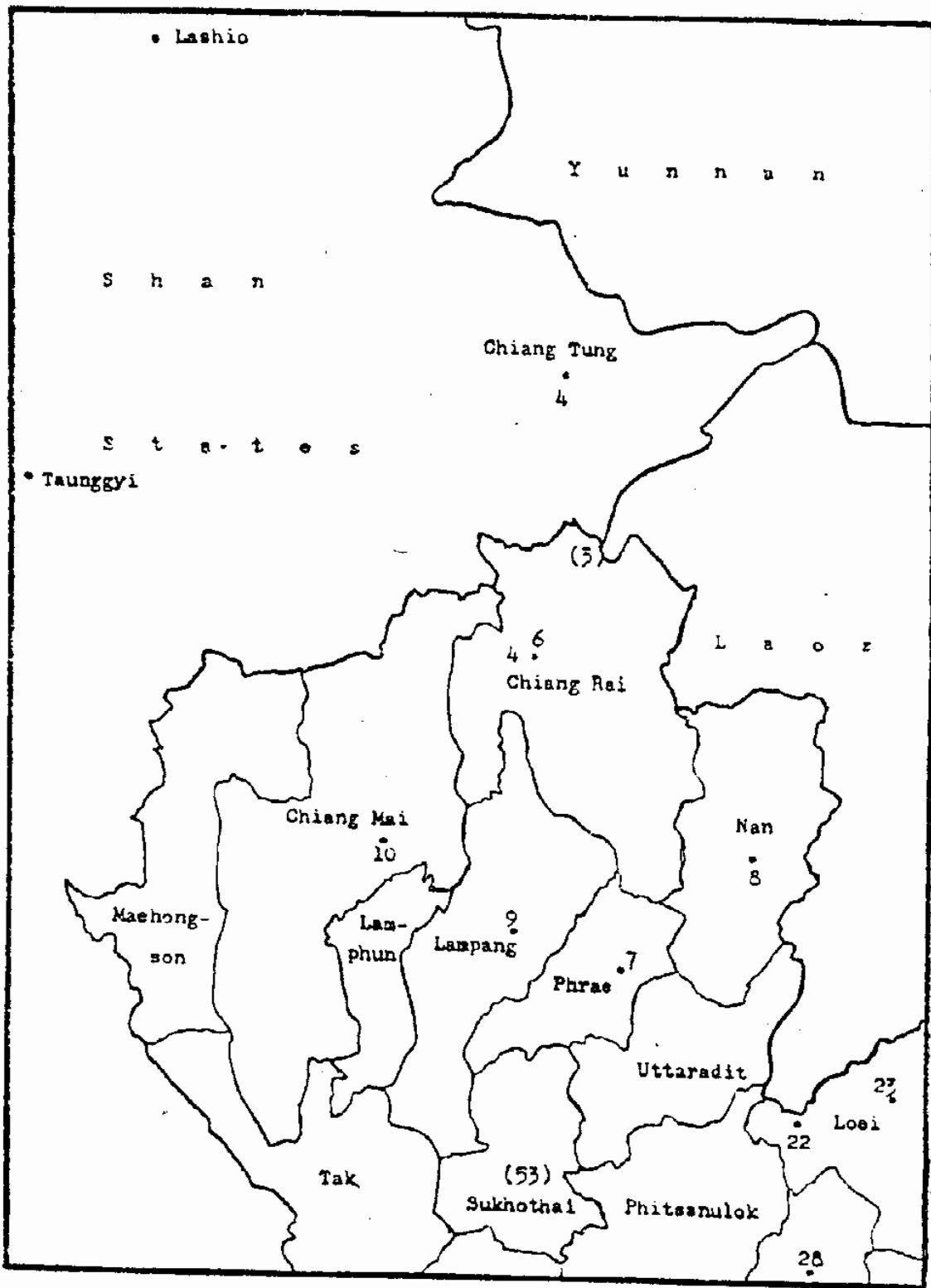
ความหมาย	ภาษาตากใบ
ทำ	tham2
ทำไม	jia2 daj1
หนวกหู	nak2 laaj4
กระดุม	lu:k4 s\$a5
ลูกลี้ลูกลอน	lun2 lan2
บ่อย ๆ	l\$an2 l\$an2
เที่ยว	re:5
เปล่า	r\$' d@:k3
เพดานปาก	?a:ng1
ทุ่มซอ	th@:t4,man1
หยากไย่	jaj2,rang2 r\$ang2
เครื่องมือวิดน้ำ	ra:ng2ใช้กาบตะโพน
รุ่งเช้า	cE:ng5
ตรงข้ามกัน	ra' ngan1
จ้าว	prat2,ra ngang1

ภาคผนวก จ

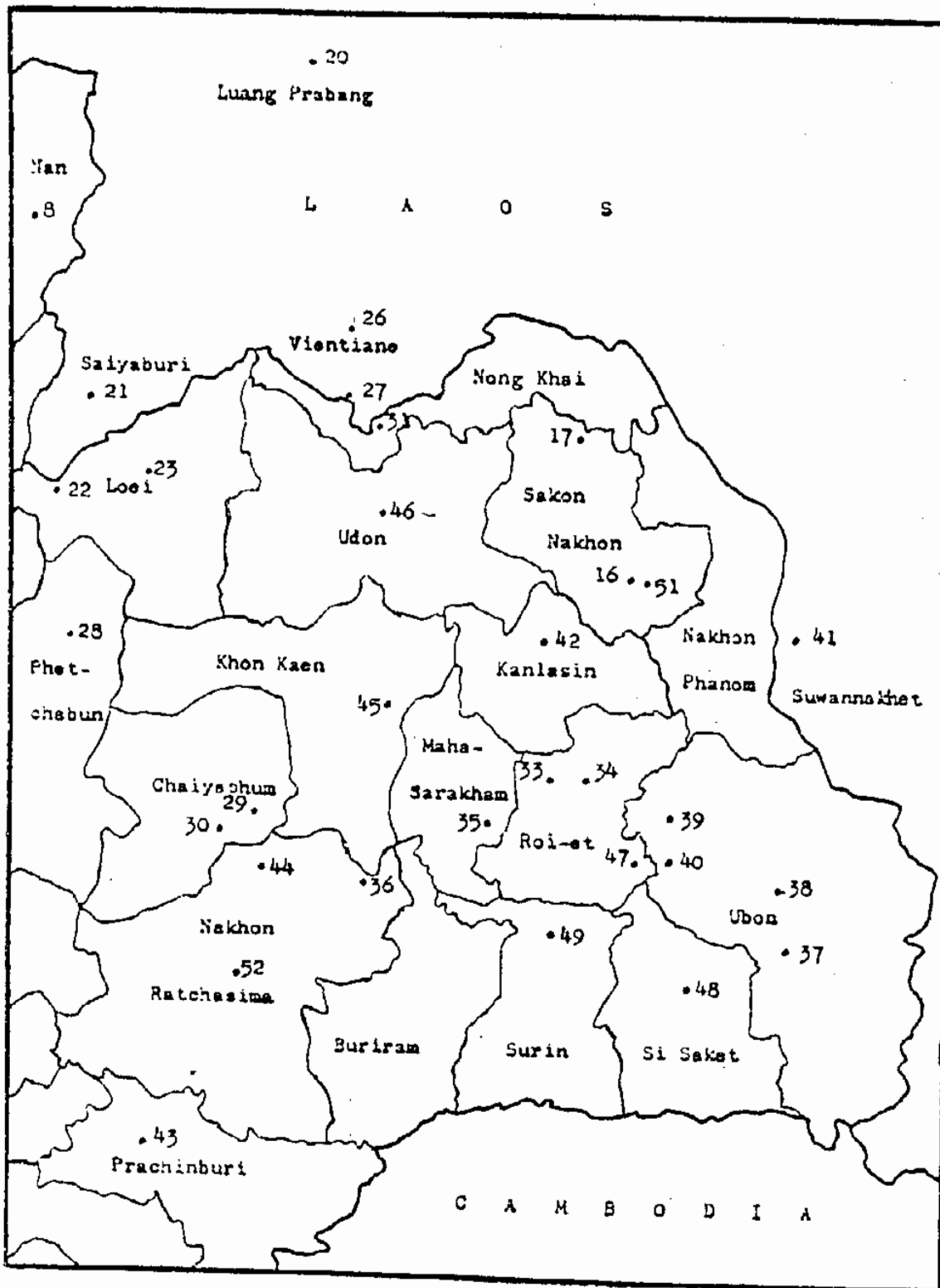
รายการคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์	คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์
A1	ฝี่ ขา หัว
A2	ปี ตา กิน
A3	บิน ดาว แดง
A4	มือ ควาย นา
B1	ไข่ ผ่า เข้า ชุ่น
B2	ป่า ไก่ แก่
B3	ป่า บ่าว คำ
B4	พี่ พ่อ แม่ ไร่ รั้ว
C1	ไข่ ห้า เสื่อ ผ้า ข้าว
C2	ป่า คัม กล้า
C3	บ้า บ้าน อ้า
C4	ม้า น้ำ น่อง ไม้ รั้ว
DL1	ขาด หาบ นึก นิด เขียด
DL2	ปาก แดก ปอด จอด ตอบ ปีก
DL3	บาด แดด อาบ ดอก บอด ออก
DL4	ถูก เลือด มีด นอก ลาบ
DS1	หมัด สุก ผัก ชัด เผ็ด เห็ด
DS2	กบ คับ เจ็บ ปัด เก็บ
DS3	เบ็ด ดิบ อก อด เต็ด
DS4	นก มัด ถัก คับ ทับ รัศ ถัด ยัด

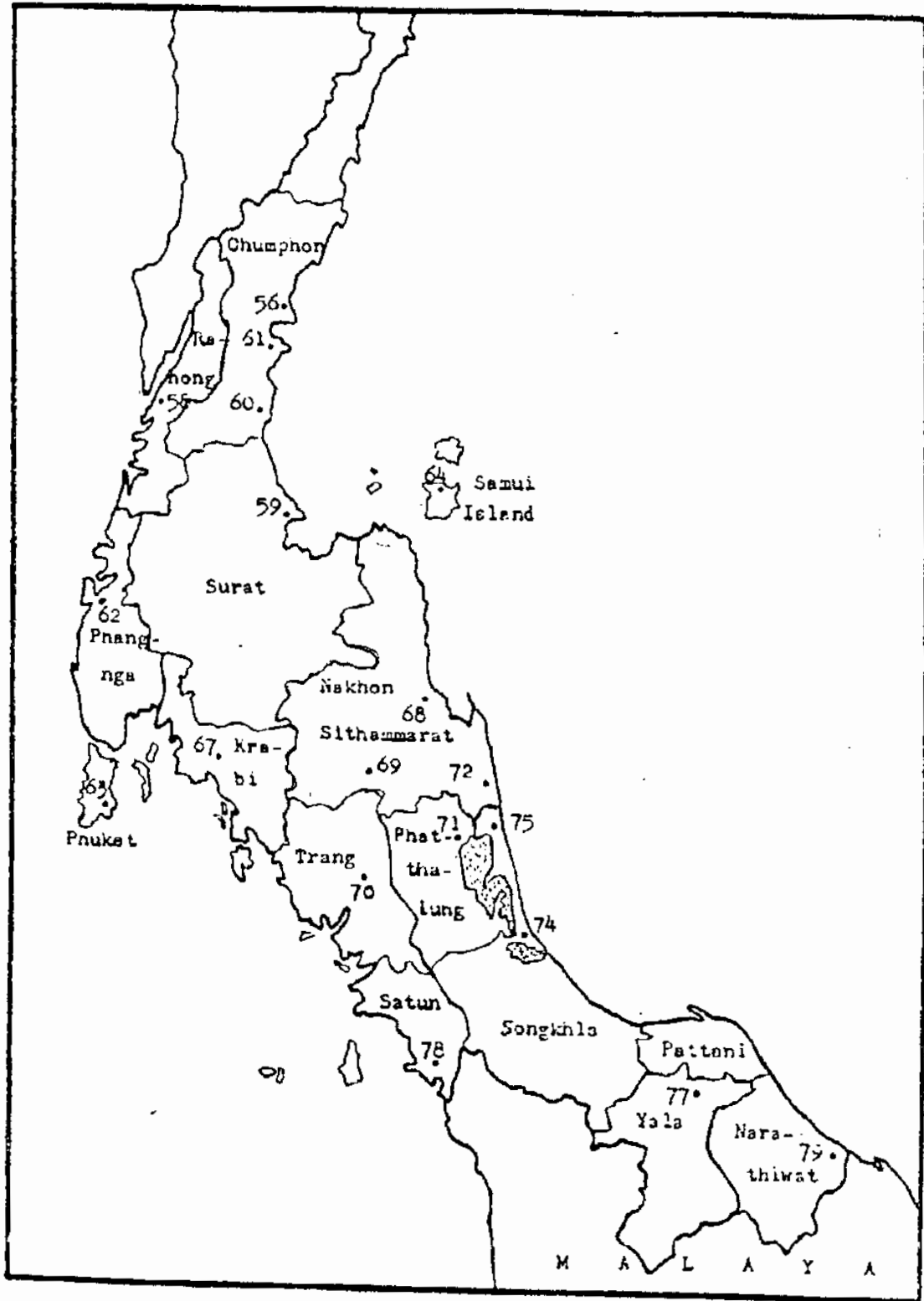
ภาคผนวก ฉ

แผนที่ภาษาไทยถิ่น 1

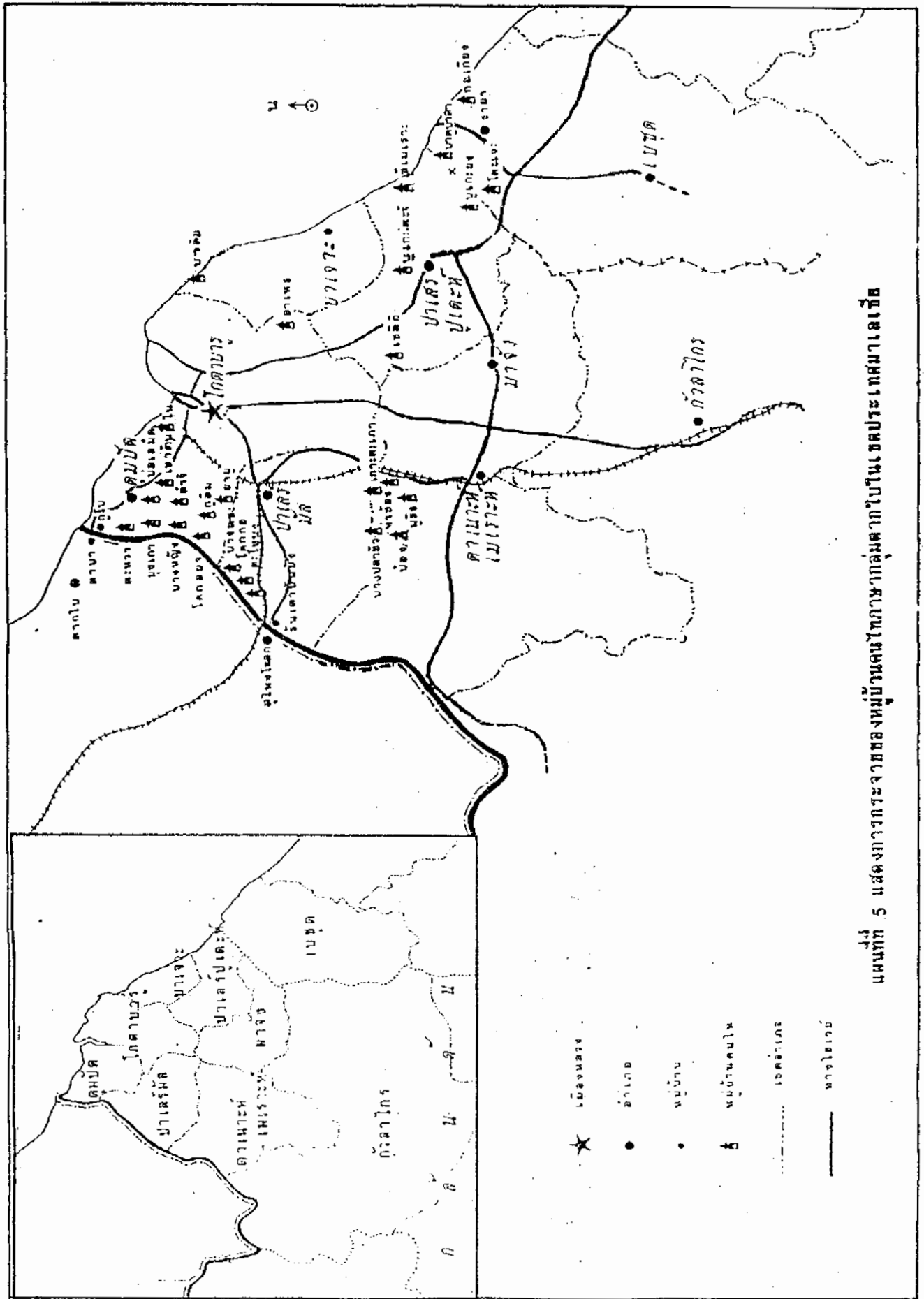

แผนที่ภาษาไทถิ่น 2

แผนที่ภาษาไทยถิ่น 3

ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

A B C DS DL

1	3	5	1	3
2	4	6	2	4

ป่าหวาย (อ.สุโขทัย นราธิวาส)

A B C DS DL

1	3	5	1	3
2	4	6	2	4

ตมชะ (อ.ตากใบ นราธิวาส)

A B C DS DL

1	3	5	1	3
2	4	6	2	4

บ้านร้อน (อ.ระแงะ นราธิวาส)

A B C DS DL

1	3	5	1	3
2	4	6	2	4

บ้านนอก (อ.ปะนาเระ ปัตตานี)

A B C DS DL

1	4	1	6	
2	3	5	2	3

เมืองยอน (อ.มายอ ปัตตานี)

A B C DS DL

1	3	5	1	3
2	4	6	2	4

บ้านป้อง (อ.ตะเนาะหมะเราะห์ กลันตัน)

ภาพแสดงระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาตากใบทั้ง 10 ลิ่น

A	B	C	DS	DL
1√	3Γ	5┌	1√	3Γ
2┌	4┐	6└	2┌	4┐

จิมเราะ (อ.ปาสร์ฟูเตะห์ กลั่นตัน)

A	B	C	DS	DL
1√	3Γ	5┌	1√	3Γ
2┌	4┐	6└	2┌	4┐

บ้านโน (อ.ตุมปิต กลั่นตัน)

A	B	C	DS	DL
1√	3Γ	5┌	1└	3Γ
2┌	4┐	6└	2┌	4┐

บางชะ (อ.ปาสร์มัส กลั่นตัน)

A	B	C	DS	DL
1√	3Γ	5┌	1√	3Γ
2┌	4┐	6└	2┌	4┐

มาฉัย (อ.บาเจาะ กลั่นตัน)

ภาพแสดงระบบเสียงวรรณยุกต์คำภาษาตากใบทั้ง 10 ถิ่น (ต่อ)